

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestölehti

1
2015

Elämäntapana pyöräily

Pohjoiskorealaisia vieraita suomalaiskodissa

Sisältö

Pääkirjoitus: Sananvapaus koetuksella.....	3
Elämäntapana pyöräily.....	4
Matkailu avartaa.....	7
Oppia ikä kaikki.....	9
Pohjoiskorealaisia vieraita suomalaiskodissa.....	11
Nuoren tytön toteutunut unelma.....	13
Lisälehtihistoriaa.....	14
Selkeä kieli ja yhdessä tekeminen on kaiken perusta.....	15
Sisäkorvaistutteen saaneet kokevat saavansa tukea puheterapiasta....	17
Totuttelua uuteen toimistoon.....	18
ValmisPaula: Ja kattia kans!.....	19
Suomen Kuurosokeat ry:n hallitus 2015.....	20

Kannen kuvan oravan on Seuraraaressa, Helsingissä, kuvannut **Katri Pyykkö**. ”Seurasaaren oravat ovat rohkeita.”

Seuraava Tuntosarvi, nro 2/2015 ilmestyy viikolla 9. Aineistopäivä on 30.1.

TUNTOSARVI
41. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Tuija Wetterstrand

Päätoimittaja
tiedottaja Tuija Wetterstrand,
p. 040 753 2026, s-posti:
tiedotus@kuurosokeat.fi.

Toimitusneuvosto 2014-2015
Esko Jäntti (puheenjohtaja), Veera
Laukkarinen, Timo Peltomäki, Eila
Särkimäki, Jaakko Evonen (sihteeri)
ja Tuija Wetterstrand.

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuuro-
sokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille
ilmainen. 12 numeroa vuodessa
isokirjoituksella, pisteillä, äänit-
teenä, videona ja/tai elektronisena
versiona. Ruotsinkielinen kooste
Känselspröten ilmestyy 4 kertaa
vuodessa isokirjoituksella.

Tilaukset ja
osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry, PL 40,
00030 IIRIS, p. 040 778 0299,
s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.
fi. Toimiston aukioloaika ma-pe
klo 8.00–15.45.

Painopaikka
Oriveden Kirjapaino.

Toimituksella on oikeus käyttää
lehden juttuja yhdistyksen inter-
net-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Sananvapaus koetuksella

Keskiviikkona 7. tammikuuta kak-
si islamistiterroristia hyökkäisi
konetuliasein poliittisia pilakuvia
julkaisevan Charlie Hedbo -nimisen
lehden toimitukseen Pariisissa. Ter-
roristit tappoivat iskussa yhteensä
12 ihmistä. Tappajien surmaiskun
motiivina oli viha lehden julkaisu-
politiikkaa kohtaan. Charlie Hedbo
tunnetaan rankoista, joskus jopa
räävittömistä satiirisista pilakuvis-
ta. Pilakuvien kärki on kohdistunut
uskontoihin, lähinnä kristinuskoon,
juutalaisuuteen ja islamiin. Lehti on
julkaissut myös profeetta Muham-
media esittäviä kuvia, mikä on is-
lamin sääntöjen mukaan kiellettyä.
Tämä on suuttanut monet musli-
mit. Suuttumus ei kuitenkaan oikeu-
ta tappamaan ketään.

Terroriteko herätti yleistä suuttu-
musta ja myötätuntoa. Pilapiirtäjät
kaikkialla osoittivat tukensa kuol-
leille toimittajille. Pääsanoma oli,
että länsimaista sananvapautta ei
saa rajoittaa. Länsimaissa on totut-
tu siihen, että valtaapitäviä ja insti-
tuutioita saa arvostella, jopa pilkata.
Poliittinen satiiri syntyi Ranskassa
1700-luvulla, mutta jo keskiajan ho-
veissa hovinarreilla oli oikeus arvos-

tella kuningasta ja sanoa sellaista,
mikä oli muille paheksuttavaa, jopa
rangaistavaa.

Vastenmieliset terroriteot yleis-
tetään helposti koskemaan koko
muslimimaailmaa. Terroristit edus-
tavat kuitenkin islamin ääri-ilmiä.
Itse asiassa islamistiterroristien is-
kuissa maailmanlaajuisesti kuolee
enemmän muslimeita kuin minkään
muun uskonnon edustajia. Ääri-
islamistit tappavat myös muslimi-
kirjailijoita ja toimittajia, jotka ovat
heidän kanssaan eri mieltä. Monet
ovatkin tulkinneet terroristien länsi-
maissa tekemien iskujen perimmäi-
seksi tavoitteeksi vastakkainasette-
lun lietsomisen eurooppalaisten ja
muslimien välillä. Jos muslimimaa-
hanmuuttajat eristetään ja he tunte-
vat olevansa toisen luokan kansa-
laisia, on äärijärjestöjen helpompi
värvätä heitä riveihinsä.

Vuoropuhelun täytyy jatkua mutta
ei sananvapauden kustannuksella.
Kritiikki, sen mahdollistaminen ja
sietäminen on länsimaisen yhteis-
kunnan perusarvoja.

Tuija Wetterstrand, tiedottaja ◆

Elämäntapana pyöräily

Kuva: Tuija Wetterstrand

Vasemmalla Kari Kareinen kuvattuna marraskuussa viime syyskokouksen aikoihin Lappeenrannassa. Oikealla Kari ja tytär tandemilla. Sivun ensimmäistä kuvaa lukuunottamatta kaikki muut jutun kuvat ovat Kari Kareisen arkistosta.

Teksti: Tuija Wetterstrand

Kun **Kari Kareiselta** kysyy pyöräilystä, saa pitkän ja monipolvisen vastauksen, jossa vilisee yksityiskohtaisia selvityksiä eri pyörämallien eroista, vanteiden levyksistä ja kuvauksia huikeista pyöräretkistä eri puolille Eurooppaa.

- Minulla on tapana, että uppoudun yhteen harrastukseen täysillä, Kari tunnustaa.

Pyöräilyä Kari Kareinen on harrastanut 2000-luvun alusta. Sitä edeltävä uppottava harrastus oli

kansantanssi. Viimeiset 8-9 vuotta kuuluivat Potpuri-nimisessä ryhmässä, joka silloin lukeutui yhdeksi Suomen parhaimmista. Ryhmä kiersi ulkomaita Kanadaa myöten.

- Sitten meillä monilla alkoi olla perhettä ja porukka hajosi. Intoni kansantanssiin lopahti ja aloin kiinnostua pyörästä ja pyöräilystä. Ensimmäisen maastopyöräni rakensin kolmesta kolaripyörästä. Sitten homma lähti ikään kuin lapasesta.

Muistoksi kansantanssista jäi kaappiin naftaliiniin säilötty Johanneksen puku.

Vasemmalla Karin pyörä nojallaan Passo del Tonale -nimikylttiä vasten toukokuussa 2013. Passo del Tonale on vuoristosola Italian Alpeilla lähes 1900 metrin korkeudessa. Ilma oli aurinkoinen ja lämmin. Kaksi päivää myöhemmin solaan osui paha lumimyrsky, josta kirjoitettiin lehdissä. Lehdessä oli kuva lähes täsmälleen samasta kohtaa kuin missä Karin pyörä oli ollut.

Imatralla asuva Kari Kareinen on nykyään työkyvyttömyyseläkkeellä, mutta on käytännössä täystyöllistetty omassa pyöräkorjaamossaan, jonka hän perusti noin kymmenen vuotta sitten. Kari myös valmistaa pyöriä käsityönä.

- Kun ihmiset kysyvät, että teetkö minulle pyörän niin kysyn ensimmäisenä, että mihin käyttötarkoitukseen se tulee. Eri pyörälajeja on tällä hetkellä noin 7-10. Maastopyörällä on ihan eri käyttötarkoitus kuin tempopyörällä, jossa ilmavirran vastus on polkiessa mahdollisimman pieni. Erityisen leveäkuminen läskipyörä on uusi hittituote.

Kari tekee myös täysin yksilöity-

jä pyöriä. Yksikätiselle miehelle sopivan mittatilauspyörän kanssa ”jouduin vähän päätä raapimaan”. Tällä hetkellä rakenteilla on Suomen ensimmäinen sähkövaihteinen tandem-pyörä, jonka on määrä valmistua talven mittaan. Pyöräilykaveriksi löytyy mahdollisesti joku tyttäristä. Eronneella miehellä on kolme teini-ikäistä tytärtä, joista kahden vanhimman kanssa on jo tehty yhteinen pyöräretki tavallisella tandemilla Suomen rajojen ulkopuolelle Viroon. Nuorimman kanssa on tarkoitus lähteä Ruotsiin.

- Virossa pyöräilemisestä en oikein välitä, siellä on liian tasaista ja se on minulle myrkyä. Vaihteleva maasto on parempi ja nopeampi,

kun siinä ei joudu koko ajan tekemään yksitoikkoista työtä.

Euroopassa Kari Kareinen pyöräilee mielellään Alppien vuoristossa, missä maastovaihtelut ovat suuria ja pisin nousu voi olla jopa 29 kilometriä. Haastetta tuovat myös ilmaston vaihtelut, yhtenä päivänä voi tulla lunta ja seuraavana päivänä on paahtava auringonpaiste. Haaveena Karilla on ajaa Kanadan läpi Montrealista Vancouveriin.

Sadetta, lunta, auringonpaistetta. Eikö 15 asteen putkinäöllä pelota pyöräillä pitkiä matkoja äärimmäisissä sääolosuhteissa?

- Ei pelota, Kari toteaa tynesti.

- Näköni putkessa on tarkka, hämärenäkökin on ihan hyvä. Pahinta on häikäistyminen, mutta sitä vastaan minulla on kypärässä Carl Zeissin optiikalla varustettu visiiri. Paljon riippuu myös yleisestä asenteesta, joka koskee kaikkia pyöräilijöitä. Oma ajolinja täytyy pitää tasaisena ja siitä, mitä selän takana tapahtuu, ei kannata välittää. Pääkopan täytyy olla kunnossa ja keskittyä sen hetkiseen tilanteeseen.

Kari myöntää tehneensä maantiepyörän kanssa neljä kertaa ”pamput” eli kaatuneensa. Kaksi niistä tapahtui yhteentörmäyksessä auton kanssa, tosin kummallakin ker-

ralla syyksi todettiin autoilijan huolimattomuus.

Pyöräily on myös sosiaalinen laji. Kari Kareinen kuuluu Imatran urheilijoiden pyöräjaostoon ja seuraan nimeltä Cycling Club Gentlemans, CCG. Se on kaikille avoin seura jonka jäsenet harrastavat likipitään kaikkia pyöräilyn lajeja. Seuran kotisivuilla kerrotaan, että nimestä huolimatta jäsenistön kuuluu myös naisia, jotka ovat omasta mielestään hyviä jätkiä.

- Tapaamisia on vähintään keran vuodessa, viime vuonna neljä. Osallistumme yhdessä joko valmiiksi järjestettyihin tapahtumiin tai järjestämme tapahtuman itse. Ensi kesänä on porukan kanssa tarkoitus pyöräillä 281 km Saimaan ympäri. Aikaa saa käyttää 13,5 tuntia taukoineen. ♦

! Kari Kareinen pitää pyöräilyyn liittyvää blogia osoitteessa: Fillari10.blogspot.fi

Suppailua Atlantilla. Sup-lauta muistuttaa lainelautaa, mutta sitä liikutetaan seisten meloen eli englanniksi Stand Up Paddling, mistä lyhennys sup tulee.

Matkailu avartaa -

Kuopion kuurosokeiden kerhomatka Portugaliin

Teksti ja kuvat: Seija Troyano

Matkailu avartaa, sanotaan. Mutta vaikka olisi aikaisemmin matkustanut itsenäisesti, niin kynnyks yksin matkustamiseen kasvaa jossain vaiheessa liian korkeaksi, kun kuurosokeus tulee osaksi arkea. Tämän vertaiskokemuksen jaoimme yhteisellä Portugalin kerhomatkalla 29.9-6.10.2014.

Tulkkauspalvelun ansiosta myös kuurosokeat voivat nykyään matkustaa ja avartaa maailmaansa erilaisen kulttuuritarjonnan ja historian muodossa.

Kuopion kuurosokeiden kerhomatkalle osallistui 15-henkinen ryhmä,

josta kuusi kuurosokeaa. Tulkkien lisäksi joukkoa täydensi yksi omainen ja ystävä.

Hyvin suunniteltu matka tarjosi monia elämyksiä

Olimme tilanneet aurinkoista säätä viikollemme ja tilaus onnistui täydellisesti. Saimme nauttia hellelukumista, kun edeltävällä viikolla satoi ja lämpöasteet olivat huomattavasti alhaisemmat. Myös lähtöme jälkeen lämpötila laski heti.

Kun koneemme aikaisin aamulla laskeutui Lissabonin lentokentälle, meitä oli vastassa suomalainen opas ja bussi kuljettajineen. Koska pääsisimme majoittumaan hotelliin-

Hiekkataidetta Estorilin rannalla.

Lasinsirut estävät rosvoja kiipeämästä aidan yli.

me Estoriliin vasta iltapäivällä, olimme varanneet opastetun kiertoajelun lentokentältä heti saapumisaamuksi. Näin saimme tehokkaasti tietoa lähiympäristön historiasta ja nähtävyyksistä. Vaikka kuulunkin ryhmään joka on kouluvuosina kyllästetty historian ulkoluvulla, historia alkaa ihmeesti kiinnostaa kun kohteen näkee paikan päällä ja kuulee siihen liittyvän tarinan. Konkreettinen kohde sytyttää, toisin kuin pelkkä teksti jossakin matkaoppaassa tai kirjassa. Matkan aikana voi saada hyvinkin yleissivistävän tietopaketin jostakin kohteesta.

Lyhyen ruokapysähdyksen jälkeen suuntasimme kohti Sintran kaupunkia ja hallinnollista aluetta. Sintra on Unescon maailmankohde joka sijaitsee 25 km:n päässä Lissabonista. Sintravuoret, Sintra-Cascais luonnonpuisto sekä kaupungin romanttisen kauden arkkitehtuuri tarjoavat varmasti jokaiselle jotakin. Sivumennen sanottuna Sintra on myös suomalais-portugalilaisen laulajattaren **Anna Abreun** toinen kotikaupunki.

Sintrasta jatkoimme matkaamme Cabo da Rocan niemelle, joka on Euroopan mantereeseen läntisin piste. Siellä oleva majakka kohoaa 165 metriä Atlantin merenpinnan yläpuolelle. Oli huippua nähdä Atlantti niin korkealta. Kuulimme myöhemmin, että vain muutama viikko meitä aiemmin puolalainen pariskunta oli tippunut jyrkänteeltä alas ja heidän kaksi alle kouluikäistä lastaan olivat nähneet vanhempiansa syöksyvän kuolemaan. Vanhemmat olivat kiivenneet turvakaiteen yli ottaakseen itsestään omakuvan, selfien ihan jyrkänteen reunalla. He olivat kuitenkin astuneet liian lähelle reunaa ja horjahtaneet alas.

Hotellimme sijaitsi Estorilissa, jossa aikoinaan ajettiin Formula 1:n Portugalin Grand Prix osakilpailuja. Kisoista on sittemmin luovuttu turvallisuusmääräysten vuoksi. Estorilissa on myös kuuluisa Casino Estoril. Casino sijaitsi vastapäätä hotelliamme ja sen vilkkuvaa valoseinää oli iltaisin hienoa katsella hotellihuoneen parvekkeelta. Käytämällä mielikuvitusta melkein näki

kuinka vakoojat ja kuninkaalliset liikkuvat Casinon ympärillä, jonka sanotaan antaneen vaikutteita myös ensimmäiseen **James Bond**-romaaniiin Casino Royale.

Viikon aikana Estorilin lähikunta, Cascais, tuli meille kaikille tutuksi. Sinne joko kävelimme tai menimme junalla 2,5 km matkan. Cascaista löytyivät monet ruoka- ja ostospaikat sekä toinen ranta, jossa osa kerholaisista viihtyi. Meren aallot voivat olla arvaamattomia. Tämän sai yksi kerholainen kokea, kun iso aalto tuli päälle ja vei mennessään aurinkolasit näkövahvuuksilla.

Kerho teki myös päiväretken Lissaboniin. Jokaisella oli mahdollisuus tulkkinsa kanssa tutustua kaupunkiin oman kiinnostuksen mukaan. Lissabonissa katua ylittäessämme saimme iloksemme kannustaa myös muutamaa suomalaista maratonjuoksijaa. Meneillään oli kansainvälinen maratontapahtuma johon osallistui noin 30 suomalaista. Joukossa juoksi myös yksi suomalainen kansanedustaja, **Jouni Backman**, jota osa porukastamme sai tervehtiä lentokentällä, kun odottelimme lentoa Suomeen.

Kerhomatkamme oli kaikin puolin onnistunut ja latasi tehokkaasti akkuja aurinkoenergialla. Sitä energiaa on nyt kulutettu loppuvuoden pimeän ajanjakson selättämiseen. ♦

Oppia ikä kaikki

Teksti: Seija Holmila

Joulukuun ensimmäisellä viikolla 2014 aluesihteerit **Melisa Lappi** ja **Heli Lappalainen** järjestivät Turussa sosiaalisten pikaviestien oppimis- ja tutustumismahdollisuuden. Opettajana toimi, kukas muu kuin räiskyvällä otteella mukaansa tempaava tohtori, kommunikaatiopäällikkö **Riitta Lahtinen**.

Parin päivän kurssi oli menestys. Kuurosokeita oli mukana 16. Avustajien ja tulkkien kanssa muodostimme 29 henkilön ryhmän turkulaisessa hotellissa. Vain pitempimatkalaiset halusivat yöpyä ja nauttia hotellin tarjoamasta sauna- ja uima-allasosastosta. Mukana oli myös kolme tulkkiopiskelijaa. He osoittivat suurta kiinnostusta oppia pikaviestejä ja selkään piirtämistä meidän kuurosokeiden lisäksi. Opetustilat olivat kohtalaisen hyvät. Melisa oli tuonut induktiosilmukan. Se toimi, kun kaikkien kuulolaitetta käyttävien T-asetnot oli testattu. Kurssin antia kiiteltiin ja toivottiin jatkoa.

Tuntui uskomattomalta kuulla, että sosiaalisilla pikaviesteillä voi saada syntymään vuorovaikutteista tari-

naa pitkät pätkät. Siinäpä on haastetta parille kurssilla olleelle pariskunnalle ja meille muillekin tulkin tai ystävän kanssa toimivalle. Sanavarastoa pitää saada kartuttaa lisää. Tarkoittaa, että yleisesti käytettävien merkkien tietämistä pitää lisätä samoin kuin niiden muistamista harjoittelun kautta.

Minulla oli kaksi kirjoitustulkkia Kelan käytännön mukaisesti. Emme huomanneet jännittävässä harjoitustilanteessa, että toisen tulkin pitäessä taukoa hän olisi voinut selkään piirtäen havainnollistaa minulle esimerkiksi missä suunnassa kysyttiin kuinka viestitään kahvia ja konjakkia. Siinä samalla saimme iloisen hihityksen opiskelun mausteeksi ja selkään tuli monta hymypiirrosta.

Meille jaettiin kuvia kirjekuoreissa. Niistä valitsimme kunkin vuorollaan ja harjoittelimme peilikuvan piirtämistä molemmilla käsillä esimerkiksi pallosta tai tähdestä. Tunnistajat osasivat hyvin tietää sen, mikä kuva oli kyseessä.

Emme milloinkaan joutuneet ihmetelemään mitä nyt tapahtuu, kun tulkki meni hakemaan itselleen vetä tai muuta. Se ilmaistiin selkään kämmensyrjällä piirtäen olkapäästä toiselle olkapäälle siinä suunnassa, mihin päin poistuja lähti. Sama tehtiin taas palattaessa. samoin

kosketettiin kevyesti olkavarteen tai olkapäälle, kun haluttiin saada puheenvuoro tai yleensä huomio jonkin syyn takia. Tieto tuntui rauhoittavalta ja koin hallitsevani tilannetta.

Riitta kertoi sosiaalisilla pikaviesteillä oleva kieliopin niin kuin muillakin kielillä. Näistä hapteemeista hän antoi muutamia esimerkkejä kurssilaisille, kuten kuvailtavan merkkimuodon suunnan muuttuessa vahvistetaan tai kerrotaan se vastaanottajalle kevyellä painalluksella. Kuvailu voidaan tehdä myös peilikuvana molemmilla käsillä samanaikaisesti.

Hän totesi pikaviestien antaman tutkimus- ja löytymismahdollisuuden paisuneen sisällöltään pullataikinan tavoin. Kaikki tämä tutkimustyö on saanut alkunsa Suomen kuurosokeista. Tulokset leviävät nyt kauas maamme rajojen ulkopuolelle. Tästä on syytä vähän rehvastelakin.

Vanhin kurssilaisista on syntynyt ennen Suomen itsenäistymistä. Hän vahvisti, että oppia ikä kaikki ja iloitsi oppimistaan pikaviesteistä. Samanlaista ulottuvuutta me muut kurssilla mukana olleet saimme tämän lyhyen kurssijakson aikana.

Lausumme yhteisesti kiitokset alue-sihteereille kaikista järjestelyistä. ♦

I Love You -pipari. Kuvat pitopöytäkuva lukuunottamatta: Kati Lakner

Kuva: Raili Ojala-Signell

Pohjoiskorealaisia vieraita suomalaiskodissa

Teksti: Raili Ojala-Signell

Pohjois-Korea on yksi maailman suljetuimpia maita. Ulkomaalaisen on vaikea saada sinne viisumia ja pohjoiskorealaiset itse pääsevät hyvin harvoin matkustamaan ulkomaille. Kuurojen tilanteesta maassa ei tiedetty mitään ennen kuin Kuurojen maailmanliitto (WFD) aloitti yhteydenpitotunnustelut vuonna 2003. Tunnustelut etenivät hitaasti, mutta vuonna 2012 saatiin Helsingissä allekirjoitettua WFD:n ja Pohjois-Korean vammaisjärjestön välinen pöytäkirja, jossa sovittiin

yhteistyön aloittamisesta. Silloin kuurot toimivat vielä vammaisjärjestön alaisuudessa. Pohjois-Korean Kuurojen Liitto perustettiin viime vuonna. Samoin maahan perustettiin viittomakielen tulkeille oma järjestö. Viittomakielen tulkkeja on siellä viisi.

Marraskuussa 2014 koitti se hetki, kun ensimmäiset kuurot maan historian aikana matkustivat Pohjois-Korean ulkopuolelle. He tulivat tänne Suomeen Kuurojen Liiton ja WFD:n kutsumana, onhan WFD:n kotipaikka vuodesta 2009 lähtien

ollut Suomessa. Lisäksi Kuurojen Liiton nykyinen toiminnanjohtaja **Markku Jokinen** ja hänen edeltäjänsä **Liisa Kauppinen** ovat molemmat WFD:n kunniapuheenjohtajia. Tulkkina pohjoiskorealaisille toimi WFD:n edustaja Pjongjangissa, saksalainen kuuro **Robert R. Grund**.

Pohjoiskorealainen valtuuskunta, kolme kuuroa, viittomakielen tulkki, englanti-pohjois-korea tulkki sekä heidän johtajansa tutustuivat viikon ajan kuurojen ja viittomakielen asemaan ja instituutioihin Suomessa. He vierailivat myös muun muassa Ylessä ja Ulkoministeriössä. Tavoitteena oli tarjota vieraille ideoita ja eväitä kehittää kuurojen oloja ja opetusta kotimaassaan.

Vierailun virallisen osuuden lisäksi pohjoiskorealaiset pääsivät kurkistamaan aitoon suomalaiseen kotiin kotonani Järvenpäässä. Vieraksi olin kutsunut myös suomalaisia kuuroja, viittomakielen tulkkeja sekä kehitysyhteistyötä tekeviä henkilöitä näitä harvinaisia vieraita tapaamaan, kuurojen työn ideoita antamaan ja kokemuksista kertomaan. Suomalaiset vieraat toivat pohjoiskorealaisille kotiin vietäväksi suomalaisia tuotteita sekä suklaata.

Vieraille tarjoilin tyypillisen suomalaisen kahvipöydän antimia, kahdeksaa sorttia, kuten ennen tapana oli. Alkupaloina kylmäsavuporo- ja

lohirullat, kahvipöydässä voileipäkakkua, suppilovahveropiirakkaa, suklaajuustokakkua, I Love You -pipareita, uunijuustoa lakka- ja tyrnihillon kera. Kahvin ja teen lisäksi oli tarjolla suomalaisia mehuja omenasta, mustaviinimarjasta ja puolukasta.

Olin tavannut pohjoiskorealaisia heidän edellisellä Helsingin vierailullaan, jolloin olin heille Helsinkioppaana. Silloin esitin heille kutsun vierailuun kodissani. Tämänkertainen valtuuskunta oli ollut Suomessa jo muutaman päivän luokseni tullessaan. Aluksi he olivat hyvin jäykkiä ja vaitonaisia, mutta kun juttelun alkuun päästiin, he vapautuivat keskustelemaan sekä tulkin välityksellä että suoraan muiden vieraitten kanssa. Illan aikana oli hyvin innostunut ja lämmin tunnelma. Vieraat esittelivät itsensä ja kuurojen toimintaa kotimaassaan. Tulkkeina toimivat projektin johtaja Robert Grund ja kansainvälinen tulkki **Liz Scott Gibson** Skotlannista. Lopuksi kuuronaisedustaja, jota suunnitellaan ensi vuonna alkavien viittomakielisten uutisten juontajaksi Pohjois-Koreassa, esitti hyvin kauniin ja sulavaliikkeisen viittomakielisen runon. Valitettavasti emäntänä en ehtinyt kovin paljon vieraiden kanssa keskustelemaan. Lahjaksi vierailtani sain pohjoiskorealaisista tiedotusmateriaalia sekä maukkaita ja terveellisiä seesamsiemenkeksejä. ♦

Nuoren tytön toteutunut unelma

Kirjoittaja (keskellä) tapasi Liisa Kauppinen ja Markku Jokinen viime vuoden syksyllä Hämeenlinnassa ja innostui muistelemaan kouluaikaansa yhdessä Liisa Kauppinen kanssa.

Teksti ja kuva: Nimimerkki Ojoisten torppari

Liisa Kauppinen ja Markku Jokinen vierailivat Sampolassa, Hämeenlinnassa viime syksynä. Aloin muistella ensimmäistä tapaamista Liisan kanssa.

Liisa Kauppinen tuli vähän yli 60 vuotta sitten rinnakkaisluokalleni maineikkaaseen Nikkarilan talouskouluun. Kaksivuotinen koulu sijaitsi Pieksämäellä ja sen omisti S ja A Bovalliuksen säätiö. Koulun naapurissa toimi maatalous-metsäkoulu. Olin toisella luokalla kun Liisa tuli ensimmäiselle, suloinen tummaväkinen tyttö.

Meitä oli koulussa 32 tyttöä. Opetusta ja työn ohjausta antoivat johtaja **Salli Hukkinen** sekä käsityönopeuttaja, talousopettaja, puutarhanopettaja, siivousohjaaja, karjako ja kuuro keittäjä. Opetuksessa käytettiin puhetta muutamin viittomin, ja meidän piti oppia lukemaan huulilta. Liisan paras ystävä koko kouluajan oli **Soile**, molemmat terävä-älyisiä tyttöjä, jotka osasivat sekä puhua että viittoja hyvin. Liisa meni usein henkiystävänsä Soilen huoneeseen keskustelemaan kaikista maailman asioista.

Sain lapsuudessa yksityisopetusta kirjoituksessa ja suomen kie-

len puhumisessa. Myöhemmin tuli pakkopuhekoulu ja huulion lukemisen opettelu. Liisa muistutti minua käyttämään viittomakieltä. ”Kenenkään ei pidä oppia pakosta puhumaan tai lukemaan huulilta. Viittomakieli on hyvä äidinkieli”, hän sanoi. Noudatin tottelevaisesti hänen toivomustaan, olinhan oppinut käyttämään sormiaakkosia ja viittomakieltä koulussa. Yhteistyö sujui hyvin koulun ajan. Liisaa kyllä hirvitti pituuteni, olin kaikkia muita tyttöjä päätä pidempi.

Muistan, Liisa, lämmöllä opastustasi viittomakielen maailman. Sinulla on aina ollut vahva itsetunto, kun olet puolustanut viittomakielen asemaa. Vahvana ja sitkeänä naisena olet selvittänyt tiellesi osuneet vaikeudet, torjunut ennakkoluuloja ja muokannut asenteita viittomakielelle myönteiseksi. Työsi arvostuksen merkiksi sinut on palkittu järjestöneuvoksen arvonimellä, olet saanut kolme kunniaohjelman arvoa ja sinulle myönnettiin ensimmäisenä suomalaisena YK:n ihmisoikeuspalkinto.

Kiitos on mielessämme kun voimme ylpeänä kertoa, että viittomakieli on äidinkielemme. ♦

Lisää lehtihistoriaa

Liina Eloaho tuli tiedottajan sijaiseksi vuoden 1996 alusta puoleksi vuodeksi ja palasi vielä saman vuoden joulukuussa tiedottajaksi neljän kuukauden ajaksi. Yhteensä vuoden mittaisesta pestistä Liinalle jäi mieleen tiedottajan työn monipuolisuus.

- Erityisesti pidin lehden teosta, jonka myös taitoin. Oli haastavaa ja mielenkiintoista tehdä lehteä, joka palvelisi kuurosokeita ja jossa olisi kaikkia kiinnostavia juttuja.

Yhdistykselle alettiin tuolloin kaavilla www-sivuja ja samaa ajatustyötä tehtiin monessa muussakin järjestössä.

- Joillain järjestöillä saattoi jo olla-kin nettisivut, en muista tarkkaan. Muistan käyneeni muiden järjestöjen tiedottajien kanssa koulutustilaisuuksista, joissa nettijuttuja esiteltiin.

Liina Eloaho palasi vielä opiskelemaan ja hänen jälkeensä tiedottajan ja Tuntosarven päätoimittajan tehtäviä hoiti **Anu-Liisa Rönkä** huhtikuusta 1997 seuraavaan kesään saakka. Anu-Liisaa ei tavoitettu kommentteja varten. Hänen jälkeensä tiedottajaksi tuli **Katri Pyykkö**. ♦

Selkeä kieli ja yhdessä tekeminen on kaiken perusta

Tiedottaja vuosimallia 1998-2004, Katri Pyykkö ja koirat Pusu (oikealla) ja Pusun poika Simeoni. ”Jotkut kuurosokeista ovat tavanneet Pusun, mutta Pusua ei enää ole”, Katri viestittää. Kuva: Reima Flyktman.

Teksti: Katri Pyykkö

Tulin Suomen Kuurosokeat ry:n tiedottajaksi vuonna 1998 omasta firmastani, jossa tein lehtijuttuja, verkkosivuja ja koulutin muun muassa verkkosivujen teossa. Tietenkin myös Suomen Kuurosokeat ry sai minun aikanani ensimmäiset verkkosivunsa, vaikka kuurosokeat itse eivät internetissä kovin paljoa tuolloin surffailleetkaan. Nettisivujen tärkeintä sisältöä olivat järjestön

tiedotteet lehdistölle, kuurosokeiden kommunikaatiotapojen ja apuvälineiden esittelyt sekä muu tiedon jakaminen kuurosokeudesta.

Kuurosokeat käyttivät tuolloin pääasiassa Näkövammaisten Keskusliiton omaa tietoverkkoa. NKL:n palvelimelle piti saada myös kaikki informaatio, joka järjestössä julkaistiin painettuna, äänitteinä ja viitottuna. Pelkästä periaatteesta järjestin yhden kuurosokean koo-

daamaan järjestön julkaisuja palvelimelle. Homma sujui todella kätevästi ja vikkellästi sen jälkeen.

Selkeä suomenkieli on perusta

Tiedottajan tehtävä on toimia Tuntosarvi-lehden päätoimittajana. Meni pari vuotta ennen kuin kuurosokeat kirjoittajat alkoivat luottaa minuun: en pilaa heidän tekstejään, vaikka editoin ne selkeälle lehtikielelle. Tuntosarvi ei enää ollut selkolehti, mutta selkeää suomea tekstin täytyi olla. Siitä ei voinut tinkiä, se on perusta. Myös kuvakieli on monelle kuulonäkövammaiselle tärkeää – Tuntosarven kannet muuttuivatkin aikanani värillisiksi.

Kun haastattelin kuurosokeita lehden, he alussa usein pelkäsivät, että en osaa kertoa heidän tunteuksiaan. Oli hienoa saada kiitosta siitä, että osasin tavoittaa juuri sen, mitä joku oli halunnut kertoa.

Lehden aihepiireistä itseäni kiinnosti eniten **Riitta Lahtisen** kuulonäkövammaisten kommunikaatiotapojen kehitys. Siinä koin toimittajana olevani jonkun uuden äärellä.

Yhdessä tekemistä

Se, mitä Kuurosokeissa teimme,

teimme paljolti yhdessä. Vuosi 2001 oli juhlavuosi, jolloin pääasiassa **Anita Palo, Heikki Majava, Raili Karisaari** ja minä järjestimme juhallisuudet Punkaharjulla. Teimme Lusto-metsämuseon kanssa yhteistyötä. Järjestimme Kosketeltava veistos triennaalin ja yleisnäyttelyn kuurosokeudesta ja kuurosokeiden omasta taiteesta Punkaharjun vanhalla rautatieasemalla. Näyttelyt onnistuivat loistavasti ja varsinaiset juhlat järjestimme Metsäpäivien yhteyteen. Kuurosokeat olivat ihmisten keskellä.

Kun tulin järjestöön töihin, muuttimme entisen Vuoden veistos -kilpailun triennaaliksi eli joka kolmas vuosi järjestettäväksi näyttelyksi. Joka vuosi järjestettävä kilpailu ei kiinnostanut enää mediassa, mutta ideana se oli edelleen hyvä. Kaikilla on oikeus taiteen kokemiseen. Mutta ennen kaikkea monet kuurosokeat harrastivat ja varmasti harrastavat edelleen taiteen tekemistä itse – maalamalla, kirjoittamalla, tekemällä käsitöitä. Uskomatonta, kuinka lahjakkaita ihmisiä teissä on.

Ja sitä ihmisenä olemisen iloa, joka teistä monista pulppuaa. Kuusi vuotta Kuurosokeissa avarsi omaa ymmärrystäni ihmisyyden ytimeksi. ♦

Sisäkorvaistutteen saaneet kokevat saavansa tukea puheterapiasta

Lähde: Kelan tiedote 17.12.2014

Humanistisen ammattikorkeakoulun ja Kelan tekemässä kysely- ja haastattelututkimuksessa selvitettiin sisäkorvaistutteen saaneiden lasten ja nuorten käyttämiä avustus- ja tulkkauspalveluita, kuntoutusta sekä näiden palveluiden kehittämistarpeita. Tutkimuksen perusteella vertaistuki ja asiakaslähtöinen ote voitaisiin huomioida kuntoutuksessa entistä paremmin.

Sisäkorvaistute on syntymäkuuron, myöhemmin kuuroutuneen tai vaikeasti kuulovammaisen sähköinen kuulokoje, joka asennetaan korvaleikkauksella. Apuväline mahdollistaa puheen ja ympäristön äänien kuulemisen sekä pienen lapsen puhutun kielen oppimisen erittäin vaikeasta kuuloviasta huolimatta.

Tutkittavista yli puolella oli koulussa käytössään avustaja, tulkki tai muu tukihenkilö. Koulutyön ja opiskelun ulkopuolella tulkkia käytettiin mel-

ko vähän. Pääasiallisesti käytetyt tulkkausmenetelmät olivat viitotun puheen tai tukiviittomien käyttö ja puheen toistaminen. Lisäksi tulkit tai avustajat saattoivat toimia viittomien tai viittomakielen opettajina.

Kuntoutusmuodoista tärkein oli puheterapia, jota oli saanut noin 80 % tutkittavista, seuraavaksi tärkein sopeutumisvalmennus, jota oli saanut noin 60 %. Haastatteluissa korostuivat puheterapian tuomat hyödyt sekä kuntoutukselta saatu vertaistuki muilta samassa tilanteessa olevilta.

Vastaajat toivoivat, että oppilaitosten kuunteluolosuhteita olisi mahdollista kartoittaa ja akustointia parantaa. Kehittämistä vaatisi myös vertaistuen sekä asiakaslähtöisen otteen parempi huomioiminen kuntoutuksessa. Lisäksi toivottiin monipuolisempia kuntoutus-, avustamis- ja tukitoimia kaikille kouluasteille. ♦

Totuttelua uuteen toimistoon

Kuva: Tuija Wetterstrand

Jyväskylän seudun kuurosokeita kävi ensimmäistä kertaa vierailulla Keski-Suomen aluetoimistossa maanantaina 12.1. Kuvassa vasemmalta Kauko Kokkonen, Esko Jäntti, Päivi Jäntti ja Timo Närhi. Aluejohtaja Ritva Rouvinen kertoo toimiston tilajärjestelyistä.

Vitapoliksen ja Tapionkadun tiloista luovuttiin joulukuussa ja kaikki työntekijät näistä muuttivat yhteisiin toimitiloihin Jyväskylän keskustaan osoitteeseen Kalevankatu 10. Uusista tiloista on alettu käyttää nimitystä Keski-Suomen aluetoimisto.

Keski-Suomen aluetoimistoon tullaan Kalevankadun puolelta, numerossa 10 on vain yksi rappu. Ulko-ovesta tullaan välikkoon, jonka oikealla puolella on ovi aluetoimistoon. Välikön vasemmalla puolella on ovi englantilaiseen lastentarhaan. Esteetön sisäänkäynti toimistoon pyörätuolilla on sisäpihan kautta. Uudet tilat jakavat kuntoutu-

miskeskuksen työntekijöiden lisäksi aluejohtaja, Jyväskylän aluesihteerri, sekä IT-päällikkö, Keski-Suomen alueen IT-asiantuntija ja talouden työntekijä. Samoissa tiloissa työskentelevät myös Kuurojen Liiton ja Kuuloliiton työntekijät. Nämä tilat ovat puhtaasti toimistotiloja, kuntoutus ja kurssit tapahtuvat muissa tiloissa.

Lisää muuttoja:

NVC:n kuurosokeusala on jättänyt jäähyväiset perinteikkäälle Dronninglundin linnan toimipisteelle Tanskassa ja muuttanut Ruotsiin NVC:n keskustoimiston tiloihin osoitteeseen Drottninggatan 30, Tukholma. www.nordicwelfare.org/db ♦

Ja kattia kans!

Teksti: Paula Valminen

Vuosien myötä on taloudessamme käyty tiukkasävyistäkin keskustelua lemmikkieläimistä ja niiden mahdollisesta hankinnasta. Yleensä juttu on tyrehtynyt vetoomukseeni keskustelukumppanin yliherkkyydestä kissalle ja koiralle. Totta kai minulle on syötetty tarinaa karvattomista nelijalkaisista ystäväistä, mutta jo mielikuva loihtii eteeni jos jonkinlaisia avaruusolioita. Niinpä toteamukseni, että karvaisia lemmikkejä emme voi ottaa ja karvattomia minä en huoli, on riittänyt niiden loitolla pitoon.

Tosin joku vuosi sitten meinasin luisua päätöksestäni, kun näkövammaisyhdistyksemme kuukausitaapaamiseen tuli vierailulle kollaherra Nipa omistajansa kanssa. Nipa oli rodultansa allergiaystävälliseksi sanottu ragdoll, kotoisasti räsynukke. Kissaunelmistani putosin kissan tavoin jaloilleni ja maan kamaralle kuullessani kissan huikean hinnan – tuhat euroa! Siis vain pelkkä kissa karvoineen ilman tykötärpeitä ja eläinlääkärinkuluja. Ei kiitos, sanoin minä.

Kunnes jälleen toissa syksynä Janika törmäsi nettisivulla samaisesta rotua olevaan värivirheelliseen kissamirriin. Valmisnaiset olivat jo liki lähdössä katsastamaan kattia, mutta se löysi uuden kodin ennen visiittiämme. Ehkä kohtalolla oli silloin kypälänsä pelissä, ja jälkeenpäin ajatus vuokrahuoneiston kissan kynsimistä seinätapeteista riittää haihduttamaan isommat unelmat nelijalkaisista eläinystävistä.

Kissaikävää helpottaa myös kuva-suurenos kissaneiti **Söpöstä**, joka köllöttelee omassa persoonassaan poppelipuun oksistossa allergiaa aiheuttamatta. Söpö oli meidän Valmisperheen kissa, josta jouduimme luopumaan **Janikan** ihottuman takia Janikan 2-vuotissynttärinä eli joulukuussa 1997. Janikan ihotesitit olivat silloin kissalle ja koiralle positiiviset ja kissasta luopumista suositeltiin.

Harmi, etten saa liitettyä tuota kahdella tavalla historiallista kuvaa tähän mukaan. Se on nimittäin viimeinen kuvaamani kuva ja viimeinen Söpöstä otettu valokuva. ♦

Suomen Kuurosokeat ry:n hallitus 2015

Hallituksen yhteiskuvassa istumassa vasemmalta: Tuula Hartikainen, puheenjohtaja Seppo Jurvanen, ja Ulla Kungas. Ylärivissä seisomassa vasemmalta: Ari Suutarla, Martti Avila, Timo Närhi ja Esko Jäntti. Kuva: Kalle Lindh. ♦